

Je,
**Adhabu ya
viboko**
ina madhara
gani?

Viboko
havikubaliki
hapa!

Jishindie kompyuta
ndanil

Adhabu ya kuchapa wanafunzi ni:

Adhabu yoyote inayosababisha maumivu ya kimwili.

Kuchapa kwa mikono, vitu, kupiga teke, kuunguza, kusukuma, kufinya, nk.

Vilevile ni adhabu yoyote ile isiyo ya kimwili ambayo hudhalilisha, hutishia, huogopesha na humuaibisha mtoto.

Asilimia 98 ya
watoto wamedai
kuwa
wameshakumbwa
na adhabu hii...

Mtoto mmoja kati
ya watatu
hukumbwa na
adhabu hii
kila wiki.

Kwahiyo? Jambo hili lina ubaya gani?

Ni jambo ambalo tumekuwa nalo, hivyo tunadhani ni jambo zuri kwa malezi ya watoto wetu!

Mwalimu wangu alinichapa kwa sababu alitaka nijifunze!

Wala
hatuwaumizi
watoto wetu!

Kweli!
Tunawashikisha
adabu!

Lakini adhabu ya kuchapa wa

anafunzi ina madhara mengi!

Madhara ya kimwili

**Mwalimu alinikamata na akakasirika sana!
Alinichapa viboko 20!**

**Alinichapa sana nikaumia, wazazi wangu
wakanipeleka hospitali na nilishindwa kwenda
shule wiki nzima.**

Maumivu ya hisia

Naona unataka kujifunza kufua! Sasa, nenda nyumbani kwa matroni ukafue nguo zake zote...

Na ndiyo maana umefeli mtihani wa hisabati, mjinga wewe!

Hakuna anayenijali! Sijui maisha yangu yatakuwaje!

Inaniumiza rohani!

Madhara ya kitabia

Baadaye siku hiyo...

Madhara ya kimahusiano

Wiki iliyofuata...

Ugumu wa kujifunza

WIKI ILIYOFUATA

We binti mjinga! Unajua kuwa
nitakuchapa, na bado hutaki kujibu!

Najua hali hii
itaendelea kutokea,
sijui nifanyeje?

Inanifanya
nishindwe kujifunza.
Ninajihisi mjinga

Heshimu watu! Watakuheshimu pia!

Wanafunzi huweza kukaa kimya kwa kuogopa adhabu...

Mara vitisho vinapoondoka

Matokeo ya nidhamu ya woga...

Walimu wazuri hawadhibiti tabia za wanafunzi kwa kuwachapa au kuwatukana.

**Huwezi kudhibiti ubunifu...
bali unaweza kuuchochea tu!**

Jaribu kuwaza jinsi ambavyo mafanikio yako yangeweza kuwa!

Lakini mchelea mwana kulia, hulia mwenyewe!

Mithali ya biblia kuhusu viboko ilikuwa kwa nyakati zile...

Lakini, Agano Jipya husisitiza upendo na msamaha

Viboko ni mila na desturi zetu! Hatutaki kukumbatia maadili ya nje!

Sababu

5

Lakini mila na desturi zetu SIYO kuumiza watoto!

Huzingatia heshima, upendo na maelekezo

Tunataka watoto
wetu wakue na
kupenda
mapokeo yao...

...sio
kuyaogopa!

Mtaka cha uvunguni sharti ainame!

Wanafunzi wangu wamefaulu
mtihani kwa sababu waliweza
kukariri kila kitu kwasababu
ya kuogopa viboko!

Kweli? Hivi
kweli
wanaelewa?

Salma, jana ulikariri namna ya kukokotoa hesabu ya eneo la mstatiri. Sasa namna gani unaweza kukokotoa eneo la mcheduara?

Kujifunza kwa viboko kunatulazimu kukariri!

Kweli, hatujifunzi namna ya kufikiri!

Tumekuwa wanafunzi mbumbumbu!

Lakini tunatumia adhabu ya viboko kidogo tu inapobidi!

Sababu

7

Jaribu kufikiria iwapo boshi wako atakuchapa kofi, hata mara moja tu, kwa kuchelewa kumaliza ripoti. Utajisikiaje?

Kila mmoja anakubali,
adhabu ya viboko haisaidii!

Ulimwenguni kote, watu
wameamua kuachana na
adhabu ya kuchapa
wanafunzi!

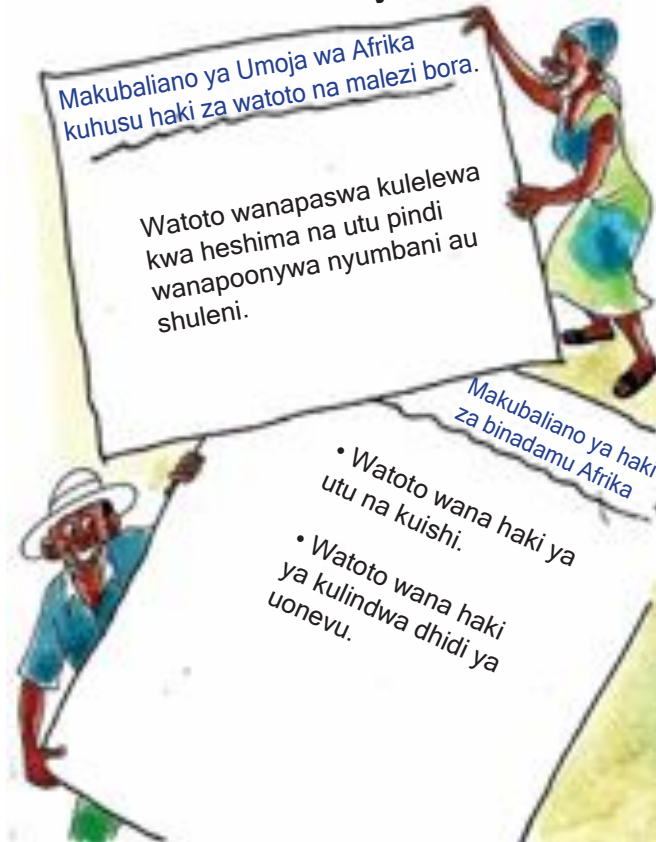

Sera za kimataifa zinaeleza kuhusu maamuzi hayo ya dhati

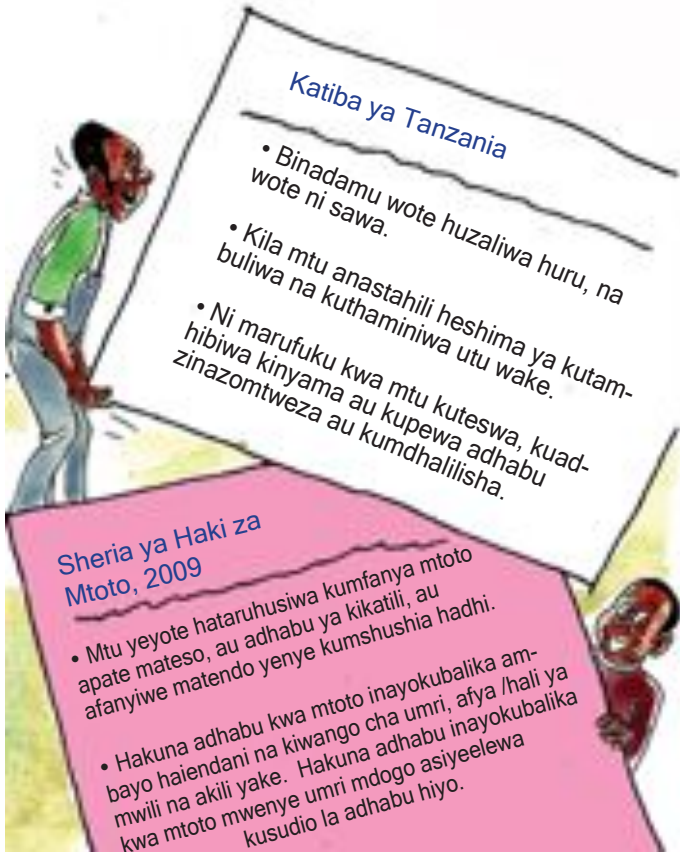

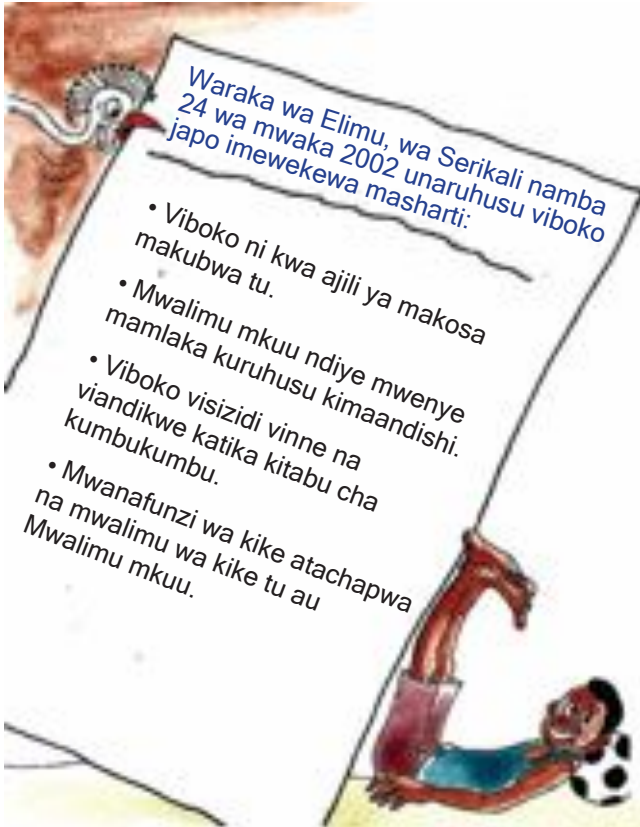

Sera ya Afrika pia huzungumza kuhusu maamuzi haya thabiti.

Sera ya Tanzania ina mkanganyiko

Licha ya kuridhia mikataba ya kimataifa ya haki za watoto, Tanzania bado inatumia adhabu hii!
Waraka huu unapingana na Katiba na sera ya mtoto.

**Shule nzuri
huzingatia sera za
kimataifa, kitaifa na
kikanda.**

**Shule nzuri
huunda sera
inayopinga
adhabu ya
viboko kwa
wanafunzi.**

Katika shule

nzuri...

Nina watu wazuri
wanaonivutia kubadili tabia
yangu!

Ninawaamini
walimu!

nafunzi! Je, shule yako ni nzuri?

Je, unaweza kufanya nini kuhusu adhabu ya kuchapa wanafunzi?

- Amua kuachana na adhabu hii kwa kudhamiria moyoni.
- Jenga mazingira ya kuepuka adhabu hii shuleni.
- Jifunze kuhusu nidhamu isiyo ya uoga na kisha tumia mbinu za kusisitiza nidhamu hiyo.
- Wasikilize wanafunzi na kutatua matatizo yao.
- Jadili na watu wengine kuhusu faida za utulivu.
- Kuwa mbunifu! Jaribu kutumia mbinu mpya darasani.

Jinsi ya kutumia kijitabu hiki...

- Soma kijitabu hiki pamoja na wanafunzi au walimu wengine. Kisha jadilini madhara ya adhabu ya viboko.
- Fanya utafiti kuhusu sheria na sera zinazoongoza shule, wilaya, mkoa na nchi nzima kwa ujumla. Jadili undani wa sheria na sera hizo.
- Fanya mijadala ukitumia sababu watu wanazotoa kuhusu kuendelea kutoa adhabu hii na kisha fafania madhara yake.
- Fanya maigizo kuhusu adhabu hii na kisha oneshwa jinsi watoto wanavyoadhirika kutokana na adhabu hii.
- Shirikisha familia yako kujua athari za adhabu hii.
- Tumia sera zinazopaswa kuzingatiwa ili shule iwe nzuri.

Mchoraji : marcotibasima@yahoo.com

Toa maoni, shiriki na

Msomaji, Serikali yako inataka kukusikia! Shiriki kwa kutuma maoni yako. Mawazo yako yanaweza kuboresha huduma kwa jamii na utawala bora. Pia, hii itakuza ushirikiano kati ya wananchi na Serikali. Maoni yako yatahusiana na mafunzo uliyopata kupitia kitabu hiki. Kigezo cha kupata washindi ni ubunifu au wazo jipya.

Zawadi:

Kila baada ya miezi mitatu kwa mwaka 2012, maoni ya wanafunzi yatakayotumwa kupitia shule zao yatahinganishwa. Maoni kumi bora yatachaguliwa na yatachapishwa kwenye vitabu pamoja na tovuti. Kila shule itakayoshinda itapata kompyuta ndogo mbili (laptops).

jishindie kompyuta!

Mwisho wa maoni yako weka taarifa zako:

- Tarehe
- Majina kamili, umri wako na jina la shule/taasisi
- Jinsia - Mwanaume/Mwanamke
- Anuani (SLP) kamili, makazi (Kata, Wilaya, na Mkoa)
- Simu yako na/au Barua pepe (kama unayo).

Unangoja nini! Shiriki basi kwa njia zifuatazo.
Tuma kwa:

- Barua: OGP Ikulu, S.L.P 9120 Dar es Salaam
- Barua pepe: ogp@ikulu.go.tz au opengovtz@gmail.com
- Tovuti: www.wananchi.go.tz

Fikiria. Paza Sauti. Twaweza!

Kuthaminiwa
zaidi!

Kitabu hiki kimeandaliwa na:

Viboko
havifai!

Jadili na wenzio ulichojifunza humu
au shiriki mjadala kupitia:

Twaweza_Nisisi

Twaweza Tanzania

www.twaweza.org
www.raisingvoices.org